

É r t e s í t ő.

34 szám

Pest Május 26^{kán}

1832.

Még egy ideig előfizethetni 6 forinttal pengő pénzben.

KISFALUDY KÁROLY

M I N D E N

M U N K Á I

gyűjteményére **TÍZ KÖTETBEN.**

Az ELSŐ NYOLCZ KÖTETET AZONNAL ÁLTVEHETNI; a' IX. és X.dik a' dicsőült költőnek Ender által rajzolt 's Hoffmann által aczélba metszett képével együtt Julius' elején jöend-ki, 's akkor a' munkának ára felebb fog emeltetni. — Egy tökéletes velin példány' ára még most 10 ft. peng. pénzben.

Minden hiteles könyvárosnál találhatik 4 forinton peng. pénz.

A' M A G Y A R

P O E S I S' K É Z I K Ö N Y V E.

T o l d y F e r e n c z á l t a l.

II. kötet, nagy 8adrét ív.

Az ORVOSI TÁR' hivatalában, Pest, rakpiacz (Ausladeplaz), Deronház, 2dik emel. 16 szám alatt találhatik:

D r. H u f e l a n d K. V i l m á n y

S Z E G É N Y E K' P A T I K Á J A,

egyszersmind tapasztalt hasznu gyógyszerek' és orvosságok' választott gyűjteménye. A' harmadik kiadás szerint fordította 's a' gyógyszerek' magyar szótárával az Orvosi Tár' Olvasói' kedvéért megtoldva kiadá Dr. S c h e d e l F e r e n c z. Pest, 1331. Zsebkönyv formában öszvesen 160 lap, kötve 36 kr. pengő pénz.

Ugyan ott előfizethetni a' prof. B u g á t és Dr. S c h e d e l által szerkeztetett

O R V O S I T Á R

czímű folyóírás' 1832diki évfolyamatjára is. Minden hónapban jó egy 6 ívnyi csinosan nyomtatott 's kötött füzet; minden harmad hónapban pedig egy jeles orvos' arczképe is. Ára helyben 5 ft., postán 6 ft. 24 kr. pengő pénz. A' kijött füzetek az Előfizetőknek azonnal általadatnak.

J e l e n t é s

a' „Magyar Egyházi Beszédok' Gyűjteményéről“

Azon ritka kedvezés, mellyel a' püspöki megyék, szerzetes rendek, 's az egész magyar egyházi TT. közönség e' Gyűjteményt fogadni méltóztattak, szükségessé tévé az első kötetnek másodsori 's már készen levő kiadatását; mellyhez képest a' második kötetten elkezdve a' következőket is több ívre terjeszthetem az elsónél és ígérem, hogy illy kedvezés mellett 18—20 ívnél kevesebbre ezután egy kötet sem fog szabatni, vagy valamely kötetben a' rendszer miatt történhető hiány ki fog pótoltatni. — Már most tehát azok is, kik előre fizettek vagy aláírtak a' két első kötetre, vagy kik azt még ezután megrendelni szándékoznak, mind a' kettőnek, a' következőkkel együtt, megszerzésére magokat jelenthetik; és tisztelettel megkéretnek, hogy eziránt vagy magamnál vagy a' püspöki hivataloknál, vagy a' könyvárosoknál rendeléseiket meg tenni méltóztassanak. És a' kik talán példányaikat mind eddig kezökhöz nem vehették, a' most közelítő medardi pesti vásárkor bizoñnyal veendik.

A' harmadik kötet a' közbe jött akadályok miatt ezen időpontra el nem készülvén, mihelyt a' sajtó alól kiszabadúl, mindenkinek azon úton, mellyen előfizetett vagy aláírt, ki fog szolgáltatni; úgy, hogy a' negyedik kötet is augusztusi János fővételi vásárra folytában bizonyosan elkészítvén, mind a' négy darab készen leszen. Egyszersmind arra kérem bátorodom a' TT. közönséget: hogy a' harmadik kötetre minél előbb, a' negyedike járandó előfizetést pedig (1 fr. p. p.) a' harmadiknak vételével vagy legfölebb Augustus végeig beküldeni ne terheltesse.

Az Előfizető urak' neveinek, a' mennyire azok be nem érkeztek, közlésére is, az illető beszédöket e' jelen kérelmemmel fölszólítom. Pest. majus 22dikén 1832.

Szalay Imre,
a' Kiadó.

H i r d e t é s.

(1) Ó Cs. Kir. Fő Herczégse Országunk Nádor-Ispánja kegyes parancsolatjára, a' kir. magyarországi fő építő kormány részéről közhírré tétetik, hogy Vátz püspöki városban a' Duna partján helyezett, hajdan Therezianum, 's majd Ludovicea nevet viselő katonai nevelő Intézetnek szánt épületek alábbirt kedvező kötés mellett a' többet ígérőnek áltengedtetnek:

1ször. A' fizetendő 's felsőbb helybehagyást nyert summának harmadát leszen köteles az áltvevő mindjárt, két harmadát pedig hiteles kezesség állítása, és a' rendszer hatot-száztul kamatfizetés mellett csak tíz esztendő múlva lefizetni.

2ször. Azon esetben ha a' vevő egy harmadánál többet szándékoznék lefizetni, elfogadható feltételek mellett azon kedvezés is megengedtetik, hogy a' fenmaradó summát készpénz helyett hiteles kötelező-levelekben fizetheti le.

3ször. A' vevő ezen épületre nézve, minden földesurasági adózásoktól ment, és független, 's csupán csak a' közönséges adókra 's polgári közterhek viselésére köteleztetik.

Az előbb említett, és 42,835 vfrt. 53 xra igen olcsón becsült, jó szerekből egy emeletre régi klastromok módjára rakott 63 $\frac{1}{2}$ öl hosszú 7 $\frac{1}{2}$ öl széles épületnek mind

két oldalról 13 öl hosszú, $7\frac{1}{2}$ öl széles szárnyai állanak; a' fő útca felől az egész épület hosszában 11 ölnyi széles tére, a' Dunára néző oldalán pedig 66 öl hosszú, 46öl széles erős fallal kerített tágas udvara legyen.

Továbbá vannak ezen épület alsó emeletében két fő pinczén kívül (mindegyik 2000 akórai) 35 szép, magas és erősen boltozott erős vas ablakrostélyokkal készült szobák; a' felső emeletben, (hová két szép széles lépcső vezet) pedig 24 részszerint régi, részszerint új gerendákkal festett magas szobák, mellyek nagyobb részint teremek, de az alsó boltozatok czélirányos felosztásánál fogva könnyen kívánt kisebb szobákra oszthatók. — Végtere még ezen épülethez tartozik egy 64 öl hosszú és 48 öl széles házhely, mellyen jó szerekből tető nélkül 19 öl hosszú és $7\frac{1}{2}$ széles de még egészen ki nem épült ház áll.

A' venni kívánók ár-ajánlásaikat, kiváltott leveleikkel, nevök, characterök, vármegyéjük, lakhelyök hozzá tételével ezen kir. magyarországi fő építő kormányznak, legfeljebb július 1sőjéig 1832. annál bizonyosabban küldjék be, minthogy ezen időnek eltölte után beérkezendő e'féle levelek többé el nem fogadtatnak.

Ezen épületnek rajza körületivel együtt, és annak becsültetése, mind Budán a' kir. magyarországi főépítő kormányznál, mind pedig Váczon a' fent említett Akadémia épületében a' ház felvígázójánál szemléltető.

A' kir. magyarországi főépítő kormány részéről. — Budán majus 21dikén 1832.

Pétzely Sámuel és társa

ajánlják ujonnan érkezett, legillőbb áru gyölcis portékáikat Pesten, a' váczui utcában, ezen cím alatt:

„A' K O Z Á K H O Z”

ugymint: valódi 54 rőfös rumburgi gyölcisot, a' legillőbb szabott áron; ugyan olyan $\frac{4}{4}$ és $\frac{5}{4}$ es szélességű 30 rőföst; továbbá megkülönböztetett jóságú 38 rőfös creas vagyis bőrvásznat; keskeny és széles hollandiai, és a' legjobbminőségű $\frac{2}{4}$ es ágylepedőkre alkalmaztatott vásznat; finom és közönséges asztalnemükre való kamukát; legújabb mód szerint ruhákra való kanavászt; feher és színes pamuk, de főképpen a' legújabb 's jobbféle vászon zsebkészkenőket; mint szinte szabad válogathatásu nagy mennyiségben kész

prunel, két és három rét szövetű teveszőr

különbféle színekben nyári öltözetekre, keletindiai anginét 's mindenféle pamuk és gyapju szövetet, nyári nadrágokra. (1)

Árverési jelentés.

(1) Hétfőn június 4dikén és a' következő napokon a' Dunasoron lévő Deron háznak második emeletében árverés útján a' többet ígérőknek kész pénz fizetésért fognak eladatni: különbféle papi és világi ruhák, szebbnél szebb házi butorok, kanapék,

zófák hozzá tartozó székekkel, asztalok, almáriumok, szekretárek, órák, mellyeknek egyike nyolczféle darab muzsikát játszik, aranyozott tükrök, asztali ezüst eszközök, fortepiano — azután különféle híres képiróktól festett képek, némelly ásvány darabok, régi pénzek, és nagy számú tudományos könyvek, mellyeknek lajstromát árveréskor megláthatni — végre egynehány akó jó egri és szatmári ó bor, és különös aszúborok butéljában.

Titl Mátyás, polgári kereskedő Aradon, az első ausztriai tűzkárpótló társaság, 's a' jégverés ellen bátorságosító majlandi egyesület agense, ez utóbbinak ügyvitelét tek. Arad, Csanád 's Békés vármegye körére vállalván fel tisztelettel ajánlja a' bátorságosítást szóló 's minden nemű vetemény fajokra terjesztve, és pedig e' f. e. eleje óta tetemesen leszállított, és így szerfelett jutalmas biztosítvány-díjért, különösen: a' takarmány füvekért 100tól $\frac{1}{2}$; mindennemű gabona 's hüvelyes veteményekért 100tól 1; len, kender, kerti vetemények 's gyümölcsös kertekért 100tól $1\frac{1}{2}$; végre szőlő, dohány, komló 's olajt-adó természetményekért 100tól 2 forintért.

(1) Csongrád vármegyében helyzetett Vásárhely mezővárosában fekvő uradalmi serháznál f. e. junius 11dikén délutáni 3 órakor 50 darab hizott ökör árverés útján fog eladatni, melly alkalomra tehát a' venni szándékozók ezennel meghivatnak.

Vásárhely május 16dikán 1832.

Köth János,
Tisztartó.

Az alföldre egy igen derék birtokú nemes házhoz nevelő kerestetik, de olyan ki szeplőtelen caractere mellett, bő nevelési 's tudománybeli ismeretekkel készületen életét egyedül nevendéke teljes kiműveltetésének szánja; a' nevelés végivel holtiglani nyugpénz is ígértetik. A' többi környülmények 's feltételekről minden ajánlkozni szándékozót értesítendi

a' szerkeztető hivatal.

Egy 30 esztendős, több nyelvet beszélő, gazdaságban jártas, 's dicséretes bizonyítványokkal felkészült gazdaságbeli Tiszt önkényesen kívánván helyet változtatni, tisztelettel ajánlja a' T. Uradalmaknak szolgálatját — különben felőle bővebb tudósítást adhat

a' szerkeztető hivatal.

(2) Egy ifju ember mindennemű szabadkézi rajzolatban, úgy szinte az építő-mesterség szépművészi tekintetében, tanítást kíván adni. Közelebbi utasítást ad Eggenberger József, könyváros ur Pesten a' barátok piaczn.

B o l t v á l t o z t a t á s.

(3) Koszgleba László selyem, pamut 's gyapju-árus boltját sz. György óta a' kis hidutzából a' vácziba, nevezetesen a' hét választó általellenébe szállítván, tisztelettel kéri a' nagyérdemű közönséget ezentul is az eddig tapasztalt vásárlási megkülönböztetett bizodalomért; részéről továbbra is a' legjobb fajú, kényszerinti változathatásu 's a' változó divathoz mindenkor hiven alkalmazott fentebb nemű áruival ajánlkozik, 's mivel új szállásán is tüztől ment raktárral bír, kész bár mi nemű megbizással, vagy szállításbeli szolgálattal is akárkinek sziveskedni.

Hiradás a' szüléknek és gyámatyáknak.

(2) Gyakorta azon nem alaptalan panaszt hallhatni, hogy bajos Pesten olly házat találni, hol Urfiak sorsokhoz képest szállást, tartást kapnának 's nem csak erkölcsi tekintetben, hanem a' finomabb társasági művelődés felől is bizonyosakká tétetnének. E' szükségnek 's a' szülék 's nevelők sokszor kinyilatkoztatott kívánságaiknak megfelelőére egy a' köz bizodalom által tisztelt familia, melly iránt különösen Schedius kir. Tanácsos és Professor, és Liedemann J. S. Fridrik kereskedő Urak bővebb tudósítást adni készek, egy pár Urfinak Praefectusaikkal együtt a' legközelebb iskola-esztendő elején asztalra és szállásra leendő befogadását ajánlja. Iger t. i. egy, a' körülállásokhoz alkalmaztatott illendő asztalt, e' felett tetszés szerint magyar, német v. francia nyelven folyó társalkodást, egy tágas, több szobából álló 's az Univerzitási épülethez közel eső lakást, egy, a' használatra szabadon álló klavírral 's minden más alkalmas készülettel és szolgálattal együtt. Nem különben kész azon familia minden másod héten, vagy más megegyezés szerint magánál egy, válogatott, az Urfiak korokhoz és szükségükhöz alkalmaztatott kis estvéli társaságot adni, hogy ugy azoknak jó izlésökre 's elméjük tökéletesítésére hasznos befolyást eszközölhessen.

Azon tisztelt szülék és gyámatyák, kik e' jelen tudósítást használni kívánják, méltóztassanak a' feltételek felől Liedemann Fridrik kereskedő házával szabad postája levelek által értekezni és elhatározott szándékjokról, ha lehet, július végeig, azt tudósítani. Költ Pesten majus 16ikán 1832.

Egy új Nemzeti Leány-Nevelő és Oktató Intézet' Jelentése.

(Mária Dorottya Útca, 18dik szám alatt 2dík emeletben).

Alábbírottak tisztelettel jelentik a' Nemes Nemzetnek, hogy a' nagymélt. Magyar-Királyi Helytartótanács' engedelmével és felsőségi felfigyelmezés mellett Nemes Kisasszonyok' számára egy Nemzeti nevelő és oktató Intézetet állítottak, mellyben a' reájok bízott nevelendék' testi, erkölcsi és értelmi felnevelésére a' leggondosabb szorgalom fog fordíttatni, és minden a' szépneműtől ma közönségesen megkívántatott kézi ügyességek, szabad mesterségek, tudományok és nyelvek tapasztalt ügyességű mesterek által elő fognak adatni, és pedig először is Magyar Nyelven, azután röviden ismételve Francia és Német nyelven is. A' Pesten fennálló számos leánynevelő Intézetek közt vagyon ugyan több olyan is, melly méltó a' tisztelt Szülék' bizodalomára, de legyen megengedve mint egy igazsággal gáncsolt hibát említenünk, a' nemzeti nyelvnek egészen elmellőzését: holott ezen az úton illenék a' lelket és szívet kimívelni. Némellyekben közülök még az a' vétkes szokás is uralkodik, hogy a' nevelendék még meg is büntettetik, ha magyarul beszél, és kényszerítetik azt hibás Némettel és még hibásabb Francziával felcserélni. 'S mennyien tapasztalták már azt a' tisztelt Szülék' közül, hogy leányaik kiléptökkor a' nevelendékházból az idegen nyelveket csak tönni tanulták, 's mellettök a' méltóságos Nemzeti Nyelvet szinte egészen elfelejtették. Ha tehát e' szerint az aláírttak' fő iparkodása leszen a' nekik általadott Nevelendékekből Nemzeti Hitveseket, Anyákat, Nevelőnéket formálni: azzal biz-

tathatják a' tisztelt Szüléket, hogy gyermekeik azért a' Német és Francia Nyelvet sehogy el nem fogják mulasztani, sőt azt tökéletesen megtanúlni, ezt pedig annál bizonyosabban, mert az idegen Nyelveket tökéletesen megtanúlni annál könnyebb, minél alaposabban ismeri a' Nevendék tulajdon Anyanyelvét. Mivel a' nevendékek' kiformáltatása csak lépcsőnként történhetik, annak egész egyetemsége a' négy következő osztályra fog szakadni:

Első Osztály. 1. Magyar, Német és Francia Nyelvek' olvasása. 2. Szépirás ezen a' három nyelven. 3. Bibliai Hisztória, Erkölc- és Vallás-tudomány Pap által előadatva; azon észrevétel mellett, hogy a' Református és Evangelikus vallásu gyermekek, mihelyt Szüléik kívánni fogják, egy a' nevezett Egyházhoz tartozó Pap által fognak a' hittudományban oktattatni. 4. Számtudomány, Egyszeregy, 's a' négy első számvetés-mód, t. i. öszveadás, sokszorozás 's a' t. három nyelven.

Második Osztály. 1. Bibliai hisztória, Erkölc- és Vallás-tudomány. 2. Szépirás. 3. Hazai történetek és Földírás. 4. A' három nyelv etymológiája. 5. Az öszvetett számvetés-módok és fejbeli számvetés. 6. Formák' tudománya.

Harmadik Osztály. 1. Erkölc-tudomány. 2. Közönséges földírás. 3. A' három nyelv' syntaxisa. 4. Az Ó-világ' hisztóriája. 5. Fejbeli számvetés és rövid szám-tartás' tudománya Campan Asszony'ság' szerint. 6. Formák' tudománya bővebben, 's rövid technologia.

Negyedik Osztály. 1. Levélírás három nyelven. 2. A' közép és új kor' történetei. 3. Matematikai Földírás. 4. Természet-hisztória, különös tekintettel az életre, p. o. kertészésre, gazdaságra, 's a' t. 5. Physika. 6. Mythologia. 7. A' Magyar, Német és Francia Literatura' rövid isméréte. Mind ezek mellett Rajzolás, Táncz, Muzsika és asszonyi kézi-munkák. A' Nevendékek' előmeneteléről esztendei nyilvános próbák fognak tartatni. Ámbár aláírottak nem szívesen emlíkeznek itt a' költségi pontokról: még is, a' távollakó Szülék számára szükségesnek látják, a' feltételeket ezen hirdetésben előadni. Állanak azok szállásért, asztalért 's tanításért (az egy Muzsika-mestert kivévén, a' ki külön fizettetik), esztendei 300 fútból ezüstben, mellyekből száz ötven forint felesztendőnként, vagy is hetvenöt forint ezüstben minden fertály esztendőben előre tétetik-le. Azonban nyitva áll ezen Intézet olly Kisasszonyoknak is, kik az említett feltételnek ugyan egészen meg nem felelhetnek, de szerencses tehetséggel bírnak, vagy magokat tökéletes Magyar Nevelőnékké kiképezni ohajtják. Pesten május 20dikán 1832.

Ns. Czepka Mária, Lemouton hitvese,
Cs. K. Hernalszi Nevelő és oktató intézetnek
volt nevendékje.

Lemouton K. János,
a' pesti kir. Tudomány-egyetemben a' Fran-
czia-Nyelv és Literatura' rendes Professora és
Ó Cs. K. Magasságának István Főherczegnek
a' Francia-nyelvben külön Tanítója.

Dunavíz állása a' budai vízmérték szerint:

Május 23ikán 4 láb, 11 hüv. 3 von. Május 24dikén 4 láb, 8 hüv. 3 von. Május 25-
dikén 4 láb, 6 hüv. 0 von. (az 0 felett).

Budai lotteria május 23dikán: 38. 71. 15. 77. 37.